

Afasiecentrum Rotterdam e.o. - Zellingen dagbesteding afasie

Postbus 461, 2900 AL Capelle aan den IJssel

afasie@zellingen.nl

Reigerlaan 66 tel. 010-442.53.61 * Beemsterhoek 338 tel. 010-753 56 10

Praatatelier info@praatatelier.nl

Jaarverslag en verantwoording Praatatelier 2013

De stichting Afasiencentrum Rotterdam e.o. verantwoordt zich voor de periode 1 januari tot 31 december 2013 voor het Praatatelier, dat sinds 2007 niet geïndiceerde ondersteuning biedt aan mensen met beperkingen door niet aangeboren hersenletsel (NAH) en hun naast betrokkenen. Zo mogelijk leidt het Praatatelier getroffen en toe naar vrijwilligerswerk.

Het Afasiencentrum Rotterdam e.o., dat in 2013 zijn 15-jarig bestaan heeft gevierd, is onderdeel van De Zellingen en heeft een gecombineerde doelstelling. Het is zowel een expertisecentrum voor informatieverstrekking en gespecialiseerde NAH-zorg als een plek voor lotgenotencontact, cursussen en ontspannende activiteiten in een gezellige, huiselijke en veilige huisvesting. Groepsvorming en informele zorg van deelnemers voor elkaar zijn pijlers van het succes.

Het Praatatelier heeft een vangnetfunctie door zijn activiteiten aanbod en werkwijze. Hierdoor komt een vloeiende overgang tussen de zorg op indicatie en gewone welzijnsactiviteiten in de eigen omgeving tot stand. Onze jachtige maatschappij is ontoegankelijk voor mensen die moeilijk communiceren, veel tijd vragen, slecht tegen drukte kunnen, moeite hebben om zich te concentreren en geen twee dingen meer tegelijkertijd aankunnen.

Bij het Praatatelier kan men terecht zonder indicatie en betaalt men een kleine eigen bijdrage om deel te nemen aan activiteiten. Deelnemers die helpen om een activiteit gestalte te geven, doen kosteloos mee. Dit kunnen doen in een veilige omgeving, geeft mensen zelfvertrouwen om hun grenzen te verleggen. Mensen durven de formele zorg los te laten als zij weten dat zij altijd bij het Praatatelier terecht kunnen.

Het Praatatelier krijgt subsidies van de gemeenten Capelle aan den IJssel en Rotterdam. Voor Rotterdammers was het Praatatelier in 2013 onderdeel van de stimuleringsregeling begeleiding 2013. Door de bijdragen van de Stichting Vrienden van het Afasiencentrum, Stichting Marline Fritzius en deelnemers werden bijzondere welzijnsactiviteiten mogelijk.

Het Praatatelier is geen fysieke ruimte. Afhankelijk van de activiteit wordt er ruimte binnen de locaties van De Zellingen of het Afasiencentrum gevonden of elders een locatie gehuurd.

Drie parttime coördinatoren organiseren diverse activiteiten en begeleiden cliënten en ervaringsdeskundigen bij het tot stand komen van deze activiteiten. De coördinatoren Praatatelier werken nauw samen met andere beroepskrachten van het Afasiencentrum.

Het Praatatelier kan educatieve en ondersteunende activiteiten aanbieden dank zij de deskundigheid en inzet van enthousiaste medewerkers, cursusleiders, vrijwilligers, ervaringsdeskundigen en kritische deelnemers aan de activiteiten.

Mijn hartelijke dank aan allen die het Praatatelier in 2013 mogelijk maakten.

Drs. M.A.H. Verschaeve

Manager Afasiencentrum

Inleiding

De activiteiten van het Praatatelier ondersteunen het inclusieve beleid van de gemeente op de WMO prestatievelden 1, 2, 3, 4 5 en 6 en kunnen gezien worden al een preventieve maatregel om terugval te voorkomen van mensen die eerder in zorg waren.

In dit verslag worden drie prestatievelden onderscheiden:

1. organiseren van educatieve activiteiten zoals excursies, workshops en cursussen
2. wekelijks mogelijkheden bieden tot vrijwilligerswerk en ondersteuning van ervaringsdeskundigen
3. ondersteuning van partners en overige mantelzorgers middels informeel contact en telefonische bereikbaarheid van de coördinator Praatatelier

Alle activiteiten ondersteunen de doelstellingen:

- het bevorderen van het zelfstandig functioneren
- het nemen van regie over eigen leven of te organiseren activiteiten en
- deelname aan het maatschappelijk verkeer van mensen met hersenletsel en hun naast betrokkenen (mantelzorgers).

Het Praatatelier onderscheid diverse soorten deelnemers:

- mensen met NAH die AWBZ zorg ontvangen en door deelname aan activiteiten Praatatelier minder of geen beroep doen op formele zorg (eerste lijnzorg, AWBZ-begeleiding groep of individueel);
- mensen met NAH die na behandeling in de eerste lijn aangepaste activiteiten zoeken omdat 'gewone' of vroegere bezigheden niet meer mogelijk zijn;
- mensen met beperkingen (al dan niet door NAH) die iets voor anderen willen betekenen of vrijwilligerswerk willen doen, maar een rustige gestructureerde omgeving en begeleiding nodig hebben;
- ervaringsdeskundigen die opgeleid worden tot vrijwilliger in een beschermde veilige omgeving;
- mantelzorgers en naast betrokkenen die middels informeel contact, cursussen of gespreksgroepen ondersteund kunnen worden;
- vrijwilligers, die door persoonlijke of arbeidsparticipatie beperkt zijn in tijd of mogelijkheden en hun competenties willen inzetten voor bijzondere activiteiten.

1 Dagelijkse, wekelijkse en periodieke educatieve en ondersteunende activiteiten

Het Praatatelier heeft door zijn vangnet functie een preventieve werking om terugval te voorkomen bij mensen die eerder zorg ontvingen. Door het informele contact tussen 'zorg'- of 'hulp'-verleners (de professionele begeleiders), de getroffen en hun naasten kan men het praktisch toepassen van de geleerde vaardigheden stimuleren, implementeren en toetsen middels participerende observaties. Door de regelmatig informele gesprekken kan men sneller achterhalen waar de pijn van bijvoorbeeld een overbelaste mantelzorger zit. De professionele begeleider neemt dit vervolgens mee in haar/zijn werk in het Afasiecentrum en faciliteert vervolgens dialoog gestuurde begeleiding en zorg.

Dagelijks aanbod

Het Praatatelier heeft een wezenlijk functie als vangnet door zijn flexibele openingstijden.

Telefonisch contact, een mailtje, bericht op Facebook of inloop met kopje koffie

Dagelijks kunnen zowel getroffen, naast betrokkenen of mantelzorgers, die wat meer op afstand wonen, terecht voor vragen, een luisterend oor of advies. Het gebeurt regelmatig dat mensen, die niet meer in zorg zijn voor of na de groepsactiviteiten even binnenlopen om iets te brengen of even te praten. Alle deelnemers van het Praatatelier ontvangen maandelijks de nieuwsbrief en kunnen reageren via mail of Facebook. Elke werkdag worden berichten gelezen en opgevolgd.

Avond- en weekendopening

Soms kan iemand met NAH kort na het ontslag uit het ziekenhuis of revalidatiecentrum nog niet alleen thuis zijn. Dit is erg lastig als een partner nog werkt. Sinds 2013 werkt het Praatatelier samen met de dagactiviteiten in Bermensteyn en kan iemand met NAH 's avonds en in het weekend daar terecht voor de activiteit 'samen koken, samen eten'. Met een mix op maat van persoonlijke verzorging (door Thuiszorg De Zellingen) dagdelen behandeling, begeleiding en welzijn (Praatatelier) konden vijf mensen uit Capelle ook 's avonds en in het weekend ondersteund worden. De werkende partner kon 's avonds na zijn werk mee-eten en na de koffie ging men tussen 19.00 u en 19.30 gezamenlijk naar huis. (Ook mensen uit Rotterdam, zouden in Bermensteyn welkom zijn, maar er waren geen aanmelding uit de stad)

Dit vraagt om een flexibele organisatie en nauwe samenwerking tussen organisatie-onderdelen. Het 'welzijns gedeelte' met zorg op afroep is voor deze doelgroep erg belangrijk. Tijdens de dagdelen 'welzijn' kan men ontspannen, want er wordt rekening gehouden met overprikkeling in de gestructureerde omgeving. Bij calamiteiten is er zorg in de nabijheid.

Loskomen van formele zorg en inzet als ervaringsdeskundige

In de Beemsterhoek en Reigerlaan kunnen mensen met NAH zich dagelijks inzetten als ervaringsdeskundige. Anders dan bij vrijwilligerswerk, blijft de focus op het eigen welbevinden liggen. Door de 'betere' te zijn tijdens een activiteit én ervaringen te delen, krijgt iemand meer zelfvertrouwen en gaat hierdoor beter functioneren. Deze vooruitgang stimuleert iemand om 'los te komen van de zorg'. Anderzijds helpt het om een egocentrische levenshouding van mensen met NAH te voorkomen. Door het hersenletsel hebben mensen vaak moeite om zich te verplaatsen in een ander. Tijdens het werk als ervaringsdeskundige onder professionele begeleiding leren getroffen om zich te verplaatsen in wat een ander nodig heeft om beter te worden.

Voor mensen die zich nog volop in de behandelfase of herstelfase bevinden is het belangrijk in contact te komen met 'beter functionerende lotgenoten'. Om ons uitgangspunt: "mensen leren het meest van anderen die in eenzelfde situatie verkeren" gestalte te geven, is deelname van ervaren lotgenoten in de oefengroepen gewenst. Nieuwe cliënten kunnen zich optrekken aan iemand, die al langer leeft met de gevolgen van hersenletsel. Voor ervaringsdeskundigen is het helpen van anderen heel wezenlijk, want zij ervaren dan dat ze nuttig en zinvol bezig zijn. Ze leren er zelf ook van. In 2013 namen op 500 dagdelen in totaal 105 ervaringsdeskundigen deel aan activiteiten. Sommige onder hen worden opgeleid tot vrijwilliger (prestatieveld 3). Anderen hadden slechts kort een rol als ervaringsdeskundige.

Veel mensen met NAH hebben een wisselende ondersteuning en zorg behoefte. Gedurende de 'piek' periodes, als men zich goed voelt, heeft men minder zorg nodig. De behoefte aan dagactiviteiten blijft vaak wel constant. In de goede weken komt iemand helpen als ervaringsdeskundige. Gaat het een periode minder goed, door problemen thuis, terugkerende epileptisch insulten of een recidief CVA, dan behoudt men indien nodig zijn recht op zorg. De indicatie blijft geldig en men wordt onmiddellijk teruggeplaatst in zorg. Een ervaringsdeskundige heeft er ook financieel baat bij om anderen te helpen. Het dagdeel dat men anderen helpt, is iemand niet in zorg en betaalt dus geen CAK bijdrage.

Wekelijks aanbod

maandag

ochtend	Klaverjassen	Beemsterhoek: 5 deelnemers verdeeld over 2 teams
middag	Beeldend communiceren	Beemsterhoek: 6 deelnemers Reigerlaan: 6 deelnemers

dinsdag

ochtend	Computergroep	Beemsterhoek: 4 deelnemers
---------	---------------	----------------------------

woensdag

ochtend	Computer-/rekeninggroep	Beemsterhoek: 5 deelnemers Praatatelier
middag	Beeldend communiceren	Beemsterhoek: 5 deelnemers
	Creatief met hout	Beemsterhoek: 7 deelnemers

Donderdag

middag	Muziek en Zang	Reigerlaan: 10 deelnemers Praatatelier
	Boetseren	Reigerlaan: 5 deelnemers
	Praatgroep	Beemsterhoek: 2 deelnemers Praatatelier

vrijdag

middag	Beeldend communiceren	Beemsterhoek: 6 deelnemers Reigerlaan: wisselend aantal deelnemers (5 tot 10)
	Educatief gezelschapsspel	Beemsterhoek: 2 deelnemers Praatatelier

Aanvullend op een afasiebehandeling eerste lijn kan iemand gedurende een periode participeren in een gespreksgroep van het Afasiecentrum om extra te oefenen. Deelnemers uit Rotterdam of Capelle worden geregistreerd op het Praatatelier en betalen een lagere bijdrage voor de groepsactiviteit.

Maandelijks aanbod

Iedere **derde donderdag** van de maand is er **Inloopavond**. De avond start om 19.15 u met een kopje koffie of thee en wordt ingeleid met een inhoudelijk onderwerp. Vanaf 20.30 u splitst de groep zich in de partnergroep en de groep die gezellig bijpraten of het onderwerp verder uitdiepen. Maandelijks kan de inloopavond rekenen op gemiddeld 19 mensen waaronder acht Capelse burgers, acht Rotterdammers en drie mensen van andere gemeenten.

Toelichting klaverjassen

Deze deelnemers hebben niet de mogelijkheden om deel te nemen aan reguliere klaverjas clubs, omdat ze te snel afgeleid zijn (en dus verzaken) of hulp nodig hebben om troef te maken. De deelnemers zijn bereid om 'nieuwe' lotgenoten te helpen om het kaartspel opnieuw onder de knie te krijgen. Door wekelijks te oefenen blijven ze in staat te spelen in familieverband. Een vaste vrijwilliger helpt deelnemers waar nodig. Er spelen voor het Praatatelier 3 mensen mee uit Rotterdam en 2 uit Capelle aan den IJssel.

Toelichting beeldend communiceren en 'Afasie en schilderen'

Na een hersenletsel hebben mensen vaak motorische beperkingen door een eenzijdige verlamming of coördinatiestoornissen. Ook het vermogen om op creatieve wijze om te gaan met onverwachte gebeurtenissen, op ideeën te komen, oplossingen te verzinnen en ideeën om te zetten in daden is heel lastig voor mensen met hersenletsel.

Beeldend communiceren geeft mensen met cognitieve functiestoornissen en talige beperkingen de mogelijkheid hun executieve en motorische vaardigheden te trainen, zich beter te uiten en op non-verbale wijze in contact te komen met de samenleving. Het activeren van de motorische kernen in de hersenen door middel van tekenen, schilderen en boetseren is belangrijk omdat zowel de motorische schrijfbewegingen als de beeldvorming in de hersenen op deze wijze kunnen verbeteren. Dit heeft een gunstige werking op het herstel en behoud van geleerde vaardigheden.

In het Afasiecentrum aan de Reigerlaan worden cliënten getraind in bovengenoemde vaardigheden. In de inspiratieruimte worden ze op woensdagmiddag gestimuleerd kennis te maken met activiteiten 'beeldend communiceren'. In de periode van 6 januari tot 18 december gaf de kunstzinnig therapeut het beeldend communiceren een therapeutisch karakter. Deelnemers oefenden hun motorische vaardigheden, waarneming, executieve functies (initiatiefnemen, plannen en organiseren) alsook taak- of bladgerichtheid. Deze trainingen zijn voorwaardenscheppend om in een later stadium deel te kunnen nemen aan cursussen die gegeven worden door een kunstenaar in het kader van Afasie en schilderen van het Praatatelier. Twee Rotterdamse ervaringsdeskundigen kregen de kans en het vertrouwen om 'lotgenoten' te laten delen in hun vaardigheden. Deze wisselwerking van leren van elkaar is erg waardevol. Er wordt onderscheid gemaakt tussen therapeutische oefengroepen en creatieve activiteiten, maar de meerwaarde van beide zit vooral in de wisselwerking tussen beide en het leren van elkaar.

De activiteiten beeldend communiceren zijn vanwege hun succes en bereikte resultaten de afgelopen jaren uitgebreid van 2 groepen per week naar 7 groepen per week in 2013.

Deze worden zowel in de Beemsterhoek als in de Reigerlaan gegeven. Beide cursussen steenhouten werden gegeven in het atelier van kunstenaar Nel Boerma.

Wekelijks geven ervaringsdeskundige kunstenaars Frans Tollenaar en Netty Ringoir schilder- of boetseercursussen op maandag-, donderdag- en vrijdagmiddag. Tijdens vakanties worden hun lessen overgenomen door collega kunstenaars. Zoals eerder vermeld heeft het Praatatelier het beleid dat ervaren cursisten nieuwkomers (lotgenoten) helpen. Enkele cursisten schilderen meer dan één keer per week: één keer werken ze voor zichzelf en de andere keer helpen ze een nieuwkomer en zijn ze een voorbeeld voor de anderen.

De schilderlessen worden gegeven door professionele kunstenaars, die op hun beurt geassisteerd worden door ervaren cursisten of een teamlid van het Praatatelier.

De stichting Vrienden van het Afasiecentrum faciliteert deze bijzondere welzijnsactiviteiten door subsidie aan te vragen bij de Stichting Marline Fritzius voor het inzetten en betalen van kunstenaars. De inzet van professionele kunstenaars wordt niet gefinancierd door 'zorggelden' of de subsidie van de gemeente. De Stichting Marline Fritzius stelt als voorwaarde dat een schildercursus wekelijks wordt gegeven door professionele kunstenaars aan minimaal vijf mensen met afasie. Het Afasiecentrum stelt een professionele medewerker vanuit het Praatatelier of Afasiecentrum ter beschikking om extra begeleiding te geven of in te kunnen grijpen in geval van calamiteiten.

Alle aangekondigde cursussen in de activiteitenfolders vonden doorgang:

Beeldend communiceren op de locatie Reigerlaan:

- Maandagmiddag 04-01 tot 23-12 schilder- tekenles door Frans Tollenaar: 7 deelnemers
- Donderdagmiddag 07-01 tot 19-12 boetseren o.l.v. Claudia Kirchner en Netty Ringoir
Tijdens de zomer gaf kunstenaar Nancy Hagman les: 5 deelnemers
- Vrijdagmiddag gegeven in blokken van ongeveer 6 weken door diverse kunstenaars
08-01 tot 15-02 Riet van den Berg met encaustiek art: 8 deelnemers

Met encaustic art kun je het resultaat slecht voorspellen. De techniek met was biedt ongekennde mogelijkheden. Voor deelnemers is het lastig. Je werkt met kleur, was en een strijkbout. De groep mag niet te groot zijn, want eenhandig werken vraagt de nodige concentratie.

- 15-02 tot 29-03 schilderles door Rob van Geyn: 10 deelnemers
- 29-03 tot 10-05 schilderles door Carel van Nijnatten: 8 deelnemers
- 10-05 tot 21-06 schilderles door Elly Kern: 11 deelnemers
- 21-06 tot 02-08 karikaturen tekenen door Rob van Geyn: 12 deelnemers

Deze zomer werd Rob gevraagd of er naast het vaste groepje cursisten ook jongeren met NAH mochten meedoen. Enkele mensen wilden een zomerstop van hun oefenprogramma. Het Afasiecentrum wilde jongeren met elkaar in contact brengen en zag in deze cursus een gelegenheid om dat voor elkaar te krijgen. Het was een grote groep maar met hulp van een studente en teamlid is het gelukt. Leuke resultaten en af en toe gesprekjejes over wat hersenletsel echt voor mensen betekent. Je ziet dat sommige cursisten het erg vinden dat hersenletsel ook jonge mensen treft. Ze gaan dan ook apart zitten met hun rug naar de jongeren. Anderen zoeken juist contact en vinden het niet erg iets langer te moeten wachten omdat een minder ervaren jongere hulp nodig heeft. Deze cursus vroeg veel voorbereiding: opzoeken van voorbeelden, opzetje maken voor degenen die nog geen tekenervaring hadden en ervoor zorgen dat ieder toch wat leert. Het was erg leuk om te doen, voor herhaling vatbaar

02-08 tot 13-09 schilderen o.l.v. Barbara vd Ham: 7 deelnemers
13-09 tot 01-11 teken- en schetsen o.l.v. Rob van Geyn: 6 deelnemers
01-11 tot 13-12 schilderen o.l.v. Carel van Nijnatten: 6 deelnemers

Beeldend communiceren op locatie Beemsterhoek of het atelier van N. Boerma

Maandagmiddag gegeven in blokken van ongeveer 6 weken door diverse kunstenaars
08-01 tot 18-02 Barbara vd Ham: 8 deelnemers
18-02 tot 08-04 schilderen o.l.v. Jessica de Jong: 6 deelnemers
08-04 tot 27-05 schilderen o.l.v. Elly Kern: 8 deelnemers
27-05 tot 08-07 tekenen en schetsen o.l.v. Jessica de Jong: 7 deelnemers
08-07 tot 19-08 encaustic art o.l.v. Riet Okhuijsen: 7 deelnemers
19-08 tot 04-11 schilderen o.l.v. Elly Kern: 7 deelnemers
04-11 tot 16-12 schilderen met Jessica de Jong: 8 deelnemers

Woensdagmiddag doorlopend begeleid door Barbara v.d Ham en 2 vaste vrijwilligers:
Houtbewerking en gemaakte werkstukken beschilderen: Praatatelier
blokken van 12 weken: schilderen en vrije expressie: 12 deelnemers

Barbara: "onze inspiratiebron waren de Aboriginals"

Leuk om te zien hoe deelnemers zich eerst verdiepen in de achtergronden en er op een andere wijze mee omgaan. Drie mensen wilden niet op papier werken: want dat was niet echt. Anderen vonden het leuk om met kleuren en motieven aan de slag te gaan en vonden het materiaal minder belangrijk.

Niet alle groepsleden willen op de foto. Hun werk laten zien was geen probleem. Met dit onderwerp zijn we 3 maanden bezig geweest om dit uiteindelijke resultaat te bereiken

Veel oefening in het mengen van kleuren en leren om de tijd te nemen: eerst vorige kleur laten drogen dan pas nieuwe kleur aanbrengen, anders blijven motieven niet zuiver.

Toelichting educatieve computer- en rekenactiviteit

Drie Capelse mannen met NAH en twee Rotterdamse ex-cliënten assisteren bij computer groepen en leveren een bijdrage aan de nieuwsbrief en eigen website met korte verslagjes van activiteiten. Hun verslagen zijn te vinden op de websites www.afasie.nl/praatatelier en sites.google.com/site/praatatelier01/ waar de meest actuele reacties van deelnemers aan activiteiten staan. Wekelijks houden ervaringsdeskundigen onder leiding van een vrijwilliger deze website actueel.

Toelichting Muziek en Zang

Twee Capelse ervaringsdeskundigen staan in voor de muzikale begeleiding van Muziek en Zang. Deze activiteit heeft een gemengd karakter: 10 deelnemers komen via het Praatatelier en 9 mensen nemen deel aan de activiteit om beter te leren praten.

Voor mensen met afasie is zingen een verademing, want als spreken niet meer lukt door de beschadiging in het taalcentrum in de linker hersenhelft, dan is automatische taal en muziek nog mogelijk dank zij de rechter hersenhelft.

De groep oefent en zingt wekelijks op donderdagmiddag en maakt zelf zijn liedteksten. Zo hebben oefening en ontspanning een positief effect op elkaar.

Toelichting Educatief Gezelschapspel

Weer een spel kunnen spelen met je (klein)kinderen, vrienden of groepsgenoten. Dit vereist een aantal vaardigheden. Tijdens de revalidatie zijn er meestal andere prioriteiten dan het onthouden van spelregels, wachten op je beurt, willen winnen, maar kunnen verliezen en geconcentreerd je aan de spelregels houden. Jong en oud kunnen elkaar vinden. Het helpt deelnemers om met lotgenoten de spellen te oefenen om het ook thuis te durven spelen.

Toelichting periodieke activiteiten zoals excursies, workshops en cursussen

Prestatieveld 1	datum	aantal deelnemers			aantal vrijwilligers	duur van de activiteit
		Capelle	Rotterdam	elders	om teamlid te assisteren bij begeleiding van de activiteit	
Alle activiteiten zijn rolstoeltoegankelijk en hebben een educatieve doelstelling						
Excursies						
1. Bezoek Wereldmuseum Reizen openbaar vervoer	22-1-13	5	5	7	3	5,5 uur
2. Wandeling Trompenburg Reizen met de metro	19-3-13	7	6	4	3	5 uur
3. Zeilweekend op de Beatrix Zelf aan het roer en in de touwen, gemengde groep (incl. 2 kinderen)	26-4/28-4	5	3	4	2	72 uur
4. fietstocht naar Rotte Meren	14-05-13	2	3		voorbereiding1	5 uur
5. Varen Vlietlanden	28-5-13	9	9	15		5 7 uur
6. Kijkduin	26-6-13	4	6	12		4 9 uur
7. Fietstocht (georganiseerd door 2 R'damse deelnemers)	9-7-13	5	6	10		2 6 uur
8. Wandeling markant Rotterdam+ metro reizen	18-7-13	2	5	8		3 6 uur
9. Tuinwandeling met rond – leiding op Nut & Genoegen	19-8-13	slecht weer			afgelast	
10. Bezoek Dolfinarium	20-9-13	45	39	29		9 uur
11. Herfstwandeling Schollebos pannenkoeken eten i.p.v. 19-8-13	10-10-13	9	5	4		4 6 uur
12. Kerstshoppen in Zevenhuizen	27-11-13	3	6	3		1 5 uur
13. bezoek aan expositie in bibliotheek	18-12-13	9	7	5		3 5 uur

Workshops en creatieve cursussen

Prestatieveld 1	datum	Deelnemers				vrijwilligers	duur van de activiteit
		uit	Cap	R'dam	elders		
1. workshop fotograferen	19-3-13	2	3	4	2	2 uur	
2. fotobewerkingscursus (gegeven door deelnemer Praatatelier)	26-3, 2/4 en 9-4	2	1	2	1	3 keer 2 uur	
3. voorjaars workshop Bloemstuk in eigen bak	27-3/10-4	4	6	4	3	2 keer 2,5 uur	
4. workshop Beeldhouwen	27-3/24-4	3	1	1	1	4 keer 2,5 uur	
5. cursus mozaïeken	3-7/24-7	4	6	2	4	4 keer 2,5 uur	
6. samen koken met producten uit de tuin	21-8-13					te weinig aanmeldingen	
7. workshop Beeldhouwen	18-9/9-10	2	2	1	1	4 keer 2,5 uur	
8. kerstdecoratie maken	18-12-13	8	7	3	3	5 uur	
9. diverse workshops - hulpmiddelen - kom in beweging - creatief op één doek - puzzel mee - gebruik van iPad	18-12-13	14	15	7		24 7 keer 3 uur	

Educatieve cursussen omgaan met

Familiedag	09-03-13	8	15	4		3 6 uur
Ontwikkeling Gespreksboek app voorjaar		1	3			1 30 uur
Communiceren voor paren	voorjaar 4 ochtenden	4	6	2		
Informatieve bijeenkomsten - participatieladder en ZRM - gebruik Ipad - GB-app - belang van bewegen - aangepaste hobby - activiteiten die geheugen en denken stimuleren	derde donderdag van de maand	10	15	6		
Familiedag met diverse workshops, jongeren groep en regie nemen	26-10-13		75			
Familieweekend	8/9-10-13	6	12	4		

2. Wekelijks mogelijkheden tot vrijwilligerswerk en ondersteuning van ervaringsdeskundigen ter voorbereiding, begeleiding of evaluatie van een activiteit

Ervaringsdeskundigen en vrijwilligers hebben meerwaarde

De begeleiding van vrijwilligers is ingebed in de organisatie en procedures. Drie keer werd een overleg voor de vrijwilligers georganiseerd en er werden drie scholingen georganiseerd. Deze werden druk bezocht. De middagen verdiepen de deskundigheid voor het werken met mensen met NAH. Een belangrijk thema was in 2013 het omgaan met executieve functiestoornissen en werken met de iPad en App's die de communicatie en zelfredzaamheid bevorderen.

Vrijwilligers die wekelijks assisteren bij de groepsbegeleiding of mensen individueel helpen bij de computers hebben maandelijks een dagdeelbespreking met de dagdeelverantwoordelijke medewerker van het Afasiecentrum / Praatatelier.

Een aantal ervaringsdeskundigen willen en kunnen zich structureel inzetten om iets te betekenen voor anderen. Ze hebben een enorme meerwaarde omdat cliënten, die nog formele zorg nodig hebben zich optrekken aan de vooruitgang en ervaringen van iemand die al langer leeft met de gevolgen van hersenletsel. Wie leeft met beperkingen ervaart dat wat vroeger vanzelf ging, nu gepland moet worden. Een fietstocht plannen en voorbereiden: 2 ervaringsdeskundigen hebben er met een ervaringsdeskundige vrijwilliger 5 maanden lang een ochtend per week aan gewerkt. Het resultaat mocht er zijn

Fietstocht d.d. 09-07-2013

Een man rijdt de bus.

Bij pech aan de fiets, dan maakt hij de fiets achter op de bus.

Iedereen was voor de eerste keer met afasiecentrum gaan fietsen.

Er hebben 15 mensen meegefietst.

Ze hebben koffie en thee gedronken.

Na de fietstocht gaat iedereen naar huis.

Wanneer?

De fietstocht was op 09-07-2013, we zijn om 10.00 vertrokken en rond 16.00 teruggekomen.

Hoe?

Wij hebben de route gemaakt met hulp van www.folk.nl. De route is ongeveer 30 km lang.

De fietstocht begon bij afasie centrum, via Prins Alexander (Rotterdam) naar Zevenhuizen en terug via Nieuwerkerk aan de IJssel

Na een kwartiertje fietsen kwamen we een hindernis tegen, er was een kapotte leiding en we moesten elkaar helpen om er overheen te komen.

Dicht bij Prins-Alexander hebben we eerste pauze met lekkere krentenbollen en veel drinken want het was mooi, warm weer.

Dicht bij Zevenhuizen hebben we gepicknickt, de broodjes waren heel lekker.

Na een grotere stuk fietsen hebben we weer pauze bij Nieuwerkerk aan de IJssel, in een café.

Iedereen moest wel veel drinken.

Bij laatste pauze hadden iedereen fruit. Daarna hebben we doorgefietst tot we weer bij afasie centrum kwamen.

Iedereen heeft een medaille verdient en er waren mooie foto's gemaakt.

Vorbereiding duurde ongeveer 5 maanden, daarbij hebben we veel computers gebruikt en vooral www.folk.nl. Bert, Edwin en Roel gingen, als voorbereiding, de route voor fietsen.

Het ging heel goed, maar volgende keer nog beter.

geschreven door Edwin en uitgewerkt door deelnemer Floriske

. IBAN NL37ABNA0507031989* K.v.k. Rotterdam nr. 41 136 257 * www.afasiecentrum.nl/rotterdam

In 2013 kregen het Afasiecentrum en het Praatatelier veel belangstelling vanuit de politiek. In het voorjaar kwamen de ambtenaren uit Rotterdam op werkbezoek en vond er een gesprek plaats tussen de medewerker van het wetenschappelijk bureau van de gemeente Rotterdam en het projectteam en de vrijwilligers. Op 30 augustus bracht het bestuur van de Vereniging van de Raad van Toezicht in de Zorg een werkbezoek in gezelschap van wethouder Korrie Lauwes. Ook het werkbezoek van Tineke Keuzenkamp in het najaar werd erg gewaardeerd en was voor de vrijwilligers en ervaringsdeskundigen een echte opsteker.

3 Ondersteuning van het cliëntsysteem waaronder de partners, kinderen, jongeren en overige mantelzorgers

Ontlasting mantelzorg

De grens tussen zorg en welzijn is vaak niet scherp. Mensen kiezen soms voor een welzijnsvoorziening omdat een aanvraag voor zorg de nadruk legt op het onvermogen en de beperkingen. Bij welzijn staan de resterende mogelijkheden en het welbevinden centraal. Voor mantelzorgers (waaronder de partners en kinderen) is het cruciaal dat de getroffen zijn vaardigheden kan onderhouden, een dagstructuur en prikkels aangeboden krijgt. Het is belangrijk de mantelzorger te ontlasten door de getroffen structureel activiteiten aan te bieden. De relatie blijft afwisselend en levendig als beiden "in gesprek blijven". Daarnaast is het voor de mantelzorger noodzakelijk om tijd, gelegenheid en ruimte te hebben om zijn eigen verhaal kwijt te kunnen. Het kunnen delen van ervaringen, successen, zorgen en verdriet met anderen die in eenzelfde situatie verkeren, is mogelijk in de partnergroepen, cursussen en mantelzorgbijeenkomsten.

Behoeftinventarisatie

Middels een brief is in februari 2013 de behoefte van mantelzorgers geïnventariseerd. Uit de enquête is gebleken, dat het rondsturen van een brief niet de meest geëigende methode om (reeds overbelaste) mantelzorgers te benaderen. De respons op de brief was minimaal. Navraag bij partners dat er veel behoefte is aan af en toe persoonlijk contact (even bellen en de tijd nemen als zij er behoefte aan hebben.)

Beste deelnemer, familie en/of naast betrokkene,

Hersenletsel verandert het leven van iedereen die er intensief mee te maken krijgt. Zoals u weet begeleidt het Afasiecentrum & Praatatelier niet alleen de getroffen. Iedereen die met hersenletsel te maken krijgt kan een beroep op ons doen voor een luisterend oor, een gesprek, advies, cursus of ontspanning.

We willen in de toekomst beter inspelen op uw wensen en behoefte. Zou u en zoveel mogelijk mensen in uw omgeving deze vragenlijst willen invullen?
Dan kunnen we naar aanleiding van uw respons ons aanbod aanpassen of uitbreiden.

Hartelijk dank voor uw medewerking,

met vriendelijke groet,
het team van het Afasiecentrum en het Praatatelier

Ik (leeftijd jaar)
relatie tot iemand met hersenletsel:
Adres:
Tel.nr: Email:

heb vooral behoefte aan:

- ontspanning; een excursie of wandeling met andere partners /jongeren
- thematische cursussen / gespreksgroep over
- informele gespreksgroep (om ervaringen uit te wisselen) eens in de
- informatiebijeenkomsten over
- familiedagen op zaterdag (staan gepland op 9 maart en 26 oktober 2013)
- een familieweekend Nieuw Leven = Participeren
- idee:

Weer een formulier, weer een brief: "we worden er zo moe van"

De meeloopdagen in het Afasiecentrum en het feit dat er dan tijd genomen wordt voor een persoonlijk gesprek met aandacht voor de mantelzorgers wordt positief gewaardeerd.

Dit wordt structureel ingevoerd als werkwijze, met als aanvulling dat er na enkele weken nogmaals via de mail of telefonisch contact opgenomen wordt. dit ter bevestiging van het gesprek en het onderstrepen van de persoonlijke aandacht voor de mantelzorgers.

Telefonische bereikbaarheid

Het Praatatelier is bereikbaar op werkdagen van 09.00 u tot 16.30 u via de locaties van het Afasiecentrum. In het weekend kan men er terecht tijdens de bijzondere activiteiten

- partnergroepen

Gespreksgroepen: partners/mantelzorgers kunnen deelnemen aan een middag- of avondgroep (drie verschillende gespreksgroepen). Zoals deelnemers het uitdrukten: "Ik heb heel veel steun aan de inloopactiviteiten voor mantelzorgers en deze gespreksgroepen, want het is zo fijn om tips te krijgen die er echt toe doen." "Ik zou niet weten wat ik zonder jullie zou moeten. Hier begrijpen ze me tenminste." "Ik had nooit kunnen bedenken dat het voor mij als partner steeds zwaarder zou worden. Fijn dat er hulp voor ons als mantelzorgers."

- Partnercursussen

"Gesprekspartners oefenen ondersteunende communicatie" is op 3 dinsdagochtenden vanaf 10 september georganiseerd. O.l.v. onze afasietherapeut/logopedist en psycholoog. De cursus werd als zeer positief ervaren en er zijn veel goede tips en ervaringen uitgewisseld op deze ochtenden.

Op verzoek van een partner is er een cursus "schilderen en tekenen als ontspanning" met als doel samen met anderen ontspannen opgezet door onze kunstzinnig therapeut en psycholoog. Drie partners konden er gebruik van maken gedurende twee sessies.

- Familiedagen

Dit jaar hebben we 2 familiedagen georganiseerd.

De eerste was 9 maart: 27 deelnemers, partners, mantelzorgers en hun kinderen waren hierbij aanwezig. Hierbij zijn ervaringen uitgewisseld met andere jongeren en families. Er waren creatieve en communicatieve activiteiten voor jonge kinderen met hun ouder/grootouder met afasie, workshop aangepast communiceren (schrijfgesprekken) en andere creatieve en ontspannende workshops voor mensen met en zonder afasie.

De tweede familiedag was 26 oktober en die is samen met MEE Rotterdam en de patiëntenverenigingen de AVN, vereniging Cerebraal, en CVA-vereniging Samen Verder georganiseerd. Er waren 75 deelnemers aanwezig en met 16 begeleiders verdeeld over 6 groepen werd het een succesvolle en leerzame dag. Deelnemers konden weer kiezen uit diverse workshops. Zo waren er 2 gespreksgroepen 'veranderd leven'. Het is als zeer zinvol ervaren om ervaringen uit te wisselen. *Ook omdat na 5 jaar je in je thuisomgeving niet altijd wilt "klagen". Hier mag dat wel.* De mensen die meegedaan hebben aan de groep aangepast communiceren hebben heel veel informatie en tips ontvangen over aangepaste communicatie. Het was goed om te zien waar men met name thuis tegenaan loopt. Er was veel herkenning onderling en men heeft veel goede ideeën uitgewisseld

Ontspanning en communicatie door Maarten-Jan was een daverend succes. "ik wist niet dat ik nog zo kon lachten". Was een opmerking van een deelnemer.

De groep grootouders en kleinkinderen hebben fijn samengewerkt en als bijkomstigheid hebben de zonen van getroffen "grootvaders" ervaringen uitgewisseld.

Er was ook een zeer grote groep jongeren (21) in huis die met elkaar ervaringen gedeeld hebben. Volgens de begeleider was het een "indrukwekkende ochtend" waarop veel positieve reacties kwamen met name door de openheid van iedereen.

- jongerencontact

Op verzoek van twee jongeren met NAH werden er in de zomermaanden bijzondere activiteiten georganiseerd waarbij op haar uitdrukkelijke verzoek ook 'gewone' jongeren aan deelnamen. Gezinsleden, jongeren die maatschappelijke stage liepen en vrienden van... Ze waren tijdens de maand juli welkom bij drie activiteiten:

- op maandagmiddag; facebook en jongerenwebsite bouwen
- op donderdagmiddag bij Muziek en Zang gegeven door twee studenten van het conservatorium

- op vrijdagmiddag bij het cartoontekenen

Als aanvulling op het programma werd in augustus een workshop eenhandig tasjes naaien gegeven door een ervaringsdeskundige Capelse vrijwilliger.

- grote activiteit (Dolfinarium)

Het Afasiencentrum vierde in 2013 zijn 15-jarig bestaan. De Vrienden sponsoren deze excursie naar het Dolfinarium met een feestelijke lunch. Met drie grote rolstoelbussen gingen 140 mensen richting Harderwijk. Het opvallende is het groepsgevoel en het omkijken naar elkaar op zo'n dag. Partners spreken elkaar op informele wijze en een aantal maakten vervolgafspraken om elkaar privé te ontmoeten.

Zo'n grote excursie blijft een enorme meerwaarde hebben in het versterken van steunstructuren van mantelzorgers van mensen met NAH.

- Familieweekend 9 en 10 november

"Wij zijn dit weekend met 19 mensen vertrokken naar Groot Stokkert, een luxe 4-sterren vakantieverblijf dat volledig is ingericht en aangepast op vakanties voor mensen met en zonder een lichamelijke beperking. Dit om even te genieten van een inspiratieweekend en om samen iets te ondernemen. Deze doelstellingen zijn zeker gehaald. We hebben genoten van de mooie wandelingen in de omgeving, al was het wel af en toe spannend of de scootmobielen wel over de bospaden zouden kunnen vanwege net omgewaaide bomen en grote waterplassen op de weg. Er is heerlijk gezwommen en ontspannen in het verwarmde zwembad.

Door de jongeren die dit weekend mee waren zijn de boodschappen te voet gehaald. Sportief hoor! En pannenkoeken gebakken. De jongeren hebben na de eerste kennismaking gezellig met z'n allen op een slaapkamer geslapen (even matrassen sjouwen) en aan het einde van dit gezellige weekend ook de mailadressen en telefoonnummers uitgewisseld om nog vaker met elkaar van gedachten te kunnen wisselen."

18 december: Afsluiting Lustrumjaar: met diverse workshops, exposities enz.

Nog even 15 jaar Afasiencentrum Rotterdam e.o.

*Op feestelijke wijze sloot het Afasiencentrum gevestigd te Capelle aan den IJssel op **woensdag 18 december 2013** het lustrumjaar af . Met diverse workshops, oefenactiviteiten, gespreksgroepen en exposities gaven deelnemers, vrijwilligers en teamleden **een beeld van hun werk**.*

*In de **centrale bibliotheek**, Stadsplein 39 in Capelle zag men kunstwerken van deelnemers en de **expositie** 15 jaar Afasiencentrum. Men had er de mogelijkheid om kleine cadeautjes te **kopen** zoals kunstkaarten, onze verjaardagskalender en handgemaakte bonbondoosjes.*

Tevens boden wij deze dag overheidsfunctionarissen en collega zorgaanbieders de gelegenheid om met onze ervaringsdeskundigen in gesprek te gaan en het glas te heffen op

. IBAN NL37ABNA0507031989* K.v.k. Rotterdam nr. 41 136 257 * www.afasiencentrum.nl/rotterdam

15 jaar Afasiecentrum. Tijdens **de receptie** vond om 15.40 u de landelijke lancering plaats van het communicatiehulpmiddel, de **Gespreksboek-app**, die met medewerking van het Afasiecentrum Rotterdam e.o. tot stand kwam.

De dag werd druk bezocht en zo'n 132 deelnemers en gasten konden we verwelkomen.

In 1998 kwam het Afasiecentrum in Capelle aan den IJssel tot stand in een samenwerkingsverband tussen het Meldpunt Capelle aan den IJssel, De Zellingen, De Unie van Vrijwilligers en de Afasie Vereniging Nederland.

Er werd gestart met een kleine groep deelnemers met afasie, 2 medewerkers en 15 vrijwilligers. Nu 15 jaar later, een ruimer pand met een veelvoud van deelnemers, 19 medewerkers en 75 vrijwilligers en ervaringsdeskundigen. Het Afasiecentrum is uitgegroeid tot een centrum waar 5 dagen in de week op twee locaties intensief geoefend wordt door deelnemers met communicatiebeperkingen door hersenletsel. Het Praatatelier van het Afasiecentrum biedt welzijnsactiviteiten aan voor zowel de mensen met hersenletsel als hun naast betrokkenen.

Conclusies

Bovenstaande activiteiten werden aangeboden aan mensen met communicatiebeperkingen door NAH, hun mantelzorgers of naast betrokkenen.

Voor deelname was geen indicatie nodig en deelnemers stonden zelf in voor hun vervoer naar de activiteit. De gestelde doelstelling dat er 2013 180 mensen deelnemen aan activiteiten is ruimschoots behaald.

Financiële verantwoording

Het financieel verslag over de periode 1 januari - 31 december 2013 is als bijlage opgenomen. Het gespecificeerde overzicht lasten en baten Praatatelier 2013 laat zien dat er ten opzichte van de begroting € 233,- meer kosten gemaakt zijn. Het negatieve saldo komt ten laste van de Stichting Afasiecentrum Rotterdam e.o

Personeelsgebonden kosten

De activiteiten van het Praatatelier werden ingebed binnen de bestaande structuren van het Afasiecentrum. Voor het Praatatelier werd een aparte kostenplaats aangemaakt. In bijlage is het overzicht van de kostenplaats Praatatelier toegevoegd. In 2013 werkten drie parttime coördinatoren Praatatelier voor het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het activiteiten aanbod en het begeleiden van vrijwilligers en deelnemers. De verwerkingscursussen werden begeleid door een psycholoog, biografisch consulent en agogisch medewerker. De creatieve workshops en schilderscursussen door professionele kunstenaars (gesubsidieerd door de Stg Marline Fritzius).

Niet personeelsgebonden kosten

Hieronder vallen algemene lasten en de specifieke lasten behorende bij een activiteit. Het uitsplitsen van materiaalkosten en personeel is onmogelijk. Zoals u in de verantwoording kan zien worden een groot aantal activiteiten ingezet om begeleidingsdoelen te behalen. Externe

medewerkers bieden veelal een factuur aan inclusief benodigde materialen en gebruik van gereedschappen of apparatuur.

Toekomstige financiering

Om de welzijnsactiviteiten in de toekomst te kunnen borgen wordt voor de activiteiten die vallen onder de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) een beroep gedaan op een structurele subsidie van de gemeenten van de deelnemers. Voor het activiteitenjaar 2014 heeft de gemeente Capelle aan den IJssel de subsidieaanvraag gehonoreerd. De gemeente Rotterdam doet binnenkort uitspraak over het toekennen van de subsidie.

Om bijzondere welzijnsactiviteiten zoals de vakantiereis of de kaartenactie te organiseren en financieel mogelijk te maken wordt de Stichting Vrienden van het Afasiecentrum ingeschakeld.

Tot slot

Het succes van het project Praatatelier 2013 laat zien dat

- er behoefte is aan een aparte welzijnsvoorziening voor mantelzorgers en mensen met NAH en communicatiebeperkingen.
- activiteiten plaats moeten vinden in een rustige en gestructureerde omgeving, waarbij mensen de tijd en de ruimte krijgen om de informatie te begrijpen.
- mantelzorgers behoefte hebben aan zowel gerichte cursussen als thema-bijeenkomsten die ingaan op de verwerking en het 'zorgen' voor jezelf.
- er vooral vraag is naar activiteiten die ondersteuning bieden aan het communiceren met de gehandicapte partners en kleinschalige groepsactiviteiten met een ontspannen karakter. Vooral de persoonlijke benadering wordt erg gewaardeerd.
- het mogelijk is de structurele financiering van welzijnsactiviteiten los te koppelen van het zorg gedeelte van het Afasiecentrum. Ook voor 2014 werd een structurele subsidie aangevraagd bij de gemeente Capelle aan den IJssel en de budgetsubsidie bij de gemeente Rotterdam.

Het team medewerkers en vrijwilligers van het Afasiecentrum vindt het een uitdaging om het Praatatelier verder uit te bouwen tot de meest succesvolle cliëntgerichte welzijnsvoorziening voor mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel en hun mantelzorgers.

28 maart 2014

Informatie over deze verantwoording kan worden ingewonnen bij:

Naam : Mevrouw drs. Mia Verschaeve
Adres : Stichting Afasiecentrum Rotterdam e.o.
Postbus 461, 2900 AL Capelle aan den IJssel
Telefoonnummer : 010-442.53.61
e-mail : mverschaeve@zellingen.nl